

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมโลกอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาคมโลกโดยทั่วไป ความเปลี่ยนแปลงที่รับรู้ได้อย่างชัดเจน คือ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของประเทศต่าง ๆ อย่างรุนแรง ทั้งในด้านการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการใช้เงินทุน การรวมกลุ่ม การแทรกแซงในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการแข่งขันเพื่อให้มีอำนาจในทางการเมืองระหว่างประเทศ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ทำให้แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก ปัจจัยสำคัญที่ประเทศต่าง ๆ จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้ คือ ศักยภาพและคุณภาพของประชากร

การพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างคุณภาพของประชากรมีปัจจัยหลายประการ ปัจจัยที่สำคัญ คือ การใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง สามารถปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 พ.ศ. 2540 - 2549 มุ่งเน้นการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยในอนาคตเป็นบุคคลที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และสังคม มีวิจรรณญาณที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานสากล

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา มีการขยายตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างมาก รวมทั้งมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคบางประการที่ทำให้การจัดการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถสนองตอบปรัชญาและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาได้ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและโครงสร้าง และได้มีการกำหนดให้มีเรื่องการประกัน

คุณภาพการศึกษาไว้ในกฎหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ ได้แก่ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพ ภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพ ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมี การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อ สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมิน ภายนอก การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่ผ่านมาพบปัญหาหลายประการ อันดับแรก คือ ปัญหาด้านคุณภาพ โดยมีข้อมูลประกอบดังนี้ จากการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวมระดับประเทศ พบว่า 1) ด้านผู้เรียน สิ่งที่ได้มาตรฐาน คือ ความเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และมีความสุข มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ส่วนสิ่งที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะในการ แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 2) ด้านผู้บริหาร สิ่ง ที่ได้มาตรฐาน คือ ภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์และความ ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และสิ่งที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านครู สิ่งที่ได้มาตรฐาน คือ วุฒิการศึกษา สิ่งที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ ความเพียงพอของครู ความสามารถของครู ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) โดยภาพรวมของสถานศึกษา 45% ได้มาตรฐาน 55% ไม่ได้มาตรฐานเกือบทั้งหมดเป็น สถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท (สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2548)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาของไทยมีปัญหาหลายประการ ซึ่งยังไม่ สมองตอบและยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศได้สมบูรณ์นัก ในขณะที่ปัจจุบันและอนาคตคุณภาพ การจัดการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมคนไทย นำสังคมไทยให้ก้าวไปสู่สังคมยุคใหม่ อย่างมั่นคงและก้าวทันโลก ประกอบกับสังคมมีความคาดหวังและต้องการความน่าเชื่อถือ

ในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหลายประการ เช่น ต้องการความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาต่าง ๆ จะผลิตผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมและคุณสมบัติต่าง ๆ ได้ครบถ้วน ตามหลักสูตรและความคาดหวังของสังคม อีกทั้งต้องการความน่าเชื่อถือในปัจจุบันและกระบวนการให้การศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ความเป็นมาตรฐานเหมาะสมใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จะนำไปสู่ผลการจัดการศึกษาที่ต้องการมีความยั่งยืนในการคงสภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สงบ ลักษณะ, 2538) ดังนั้นบุคคลในวงการศึกษาก็ได้แสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะสร้างความมั่นใจในคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรงให้มีการดำเนินการทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตให้มีมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นมาตรฐานหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นและแก้ปัญหาที่กล่าวมาได้ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2542)

การประกันคุณภาพศึกษานับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจและบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผน ดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2542)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ดำเนินการตามนโยบายโดยจัดให้มีกิจกรรมหลายประการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีการเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ด้วยการจัดประชุม อบรม จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน พัฒนาครูให้เป็นครูแกนนำ ครูต้นแบบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ จัดประชุมปฏิบัติการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนให้โรงเรียนผลการประเมินที่เป็นจุดแข็ง

มาเป็นแนวทางส่งเสริมให้ดีขึ้นและนำจุดอ่อนมาพิจารณาหาแนวทางการแก้ไข (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2, 2547)

จากปีการศึกษา 2544 – 2547 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้ว จำนวน 152 โรงเรียน และจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัด โดยพิจารณาจากผลการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาในรอบแรก ปีการศึกษา 2547 มีสถานศึกษาอยู่ในระดับดี จำนวน 41 โรงเรียน ร้อยละ 26.97 ระดับพอใช้ จำนวน 107 โรงเรียน ร้อยละ 70.40 ระดับปรับปรุง จำนวน 4 โรงเรียน ร้อยละ 2.63 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาในสังกัดยังอยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินมาตรฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปัญหาจากการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาหลาย ๆ ด้าน และจากนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการศึกษา ตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง ซึ่งการที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารหลายประการ ทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และภาวะผู้นำ ส่วนปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจการเมืองและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพลังนอกองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งจะได้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

ปัญหาการศึกษาค้นคว้า

1. สภาพปัจจุบันของปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
4. ปัจจัยการบริหารใดบ้างที่สามารถทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้

วัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
4. เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดและสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ดีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน

1.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 1,821 คน

1.1.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 152 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน

1.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 323 คน

1.2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 108 คน

2. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยการบริหาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1.1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

- (1) ปัจจัยด้านบุคลากร
- (2) ปัจจัยด้านงบประมาณ
- (3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์
- (4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
- (5) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร
- (6) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร
- (7) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2.1.2 ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- (1) ปัจจัยด้านสังคม
- (2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
- (3) ปัจจัยด้านการเมือง
- (4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

2.2.1 การวางแผน

2.2.2 การดำเนินการ

2.2.3 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

2.2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง สิ่งส่งเสริมและเอื้อต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย สิ่งที่เรียกว่าปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

1.1 ปัจจัยภายใน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ หรือสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่ทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และภาวะผู้นำ

1.2 ปัจจัยภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านเทคโนโลยี

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ตามหลักการบริหารซึ่งครอบคลุมขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน คือ

2.1 การวางแผน (P) หมายถึง การเตรียมการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D) หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามแผนที่ได้จัดทำไว้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

2.3 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา (C) หมายถึง การที่สถานศึกษาร่วมกันตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา

2.4 การพัฒนาปรับปรุง (A) หมายถึง การนำผลการประเมินของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มาปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้วางแผนปฏิบัติงานในระยะต่อไป

3. สถานศึกษา หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

4. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในกฎกระทรวง พ.ศ. 2546 ดังนี้

- 4.1 ขนาดที่ 1 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 - 120 คน
- 4.2 ขนาดที่ 2 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน
- 4.3 ขนาดที่ 3 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 - 600 คน
- 4.4 ขนาดที่ 4 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 601 - 900 คน
- 4.5 ขนาดที่ 5 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 901 - 1,200 คน
- 4.6 ขนาดที่ 6 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1,201 - 1,500 คน
- 4.7 ขนาดที่ 7 หมายความว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

6. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

7. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นประธานในคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

ประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารและการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงระดับปัจจัยการบริหารและระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

3. เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด